

Schenken?

Doe het wel slim

Heeft u een aanzienlijk vermogen, dan kan het lonen om bij leven te schenken. Maar pas op: het pensioen kan tegenvallen, kosten voor de zorg worden hoger. „Een beetje argwaan is gezond.”

Brenda van Osch

E

en opmerkelijke conclusie van TNS NIPO begin 2012: Nederlanders zijn huiverig om geld aan hun kinderen te schenken. In opdracht van ING ondervroeg het onderzoeksbureau Nederlanders met een vermogen boven de 100.000 euro. Ze blijken uitstekend op de hoogte van de regels rond schenken. Het gros weet uit het blote hoofd welk bedrag jaarlijks belastingvrij aan de kinderen mag worden weggegeven. Ook de mogelijkheid van schenken op papier is breed bekend. Maar slechts de helft heeft ooit geld geschonken of overweegt dat te doen.

Waarom die terughoudendheid? De vermogende klanten lopen niet over van vertrouwen in hun kroost, zo blijkt. Zo wil 44 procent alleen schenken als ze kunnen instemmen met het bestedingsdoel. Ook is er scepsis over het laten meedelen van de koude kant in een schenking. En de opvoedkundige moraal speelt mee. Een schenking zou de kinderen kunnen verwennen en ze het zicht op de waarde van geld ontnemen, meent 43 procent.

Van een heel andere orde: vier op de tien vermogenden zegt zich zorgen te maken over hun oude dag als gevolg van de economische crisis. Zij schenken niet, of met mate, omdat ze het geld misschien later zelf nodig hebben.

„Een beetje argwaan is gezond”, zegt Aniel Autar, notaris bij Kooijman Lambert Notarissen en voorzitter van EPN, de vereniging van in *estate planning* gespecialiseerde notarissen. „Mensen hebben zorgvuldig een vermogen opgebouwd en willen niet dat de kinderen dat verbrassen.”

Ook vindt hij het verstandig dat mensen incalculeren dat hun pensioen wellicht tegenvalt en de kosten voor bijvoorbeeld zorg toemenen. „Soms heb ik klanten die fiscaal tot het uiterste willen gaan. Dan moet ik op de rem trappen: ‘Stel u wordt 90 jaar, wat dan?’ Het is de kunst om de balans te vinden tussen een prettige oude dag en slim nalaten.”

Want hoe terecht de zorgen over later misschien ook zijn, als er een aanzienlijk vermogen is, loont het om bij leven te schenken.

Alleen al door gebruik te maken van de vrijstellingen kan een flink bedrag worden overgeheveld zonder een euro belasting te betalen. Neem een echtpaar met twee kinderen. Ouders schenken beide kinderen jaarlijks het vrijgestelde bedrag (in 2013 5.141 euro) en eenmalig – als de kinderen tussen de 18 en 40 jaar zijn – de verhoogde vrijstelling van 24.676 euro. Na dertig jaar hebben ze bijna 3,5 ton doorgesluisd. Besparing op de erfbelasting: tenminste 38.000 euro.

Mochten ze hun kinderen financieel willen steunen bij hun studie of de aankoop van een woning – nobele doelen immers – dan mag de verhoogde vrijstelling worden verruimd tot ruim 51.000 euro. Het extra bedrag moet daadwerkelijk aan het gekozen doel worden besteed. Aan ieder ander – de kleinkinderen, neefjes, nichtjes, een vriendin of de buurman – mag jaarlijks nog eens 2.057 euro worden geschonken. Zo raak je, als je wilt, succesievelijk van een behoorlijk bedrag verlost.

Bij een groot fortuin kan het slim zijn nog ruimhartiger te schenken. Het ligt voor de hand om beoogde erfgenamen jaarlijks zoveel te schenken dat ze net binnen de eerste schijf van de schenkbelasting

12

miljard euro werd in 2009 nagelaten

(118.254 euro) blijven. Het „opvullen van de 10 procent” noemen estate planners dit, omdat kinderen over deze schijf 10 procent betalen. Toch aanzienlijk minder dan wanneer zij het vermogen in één klap zouden erven, want over elke euro in de tweede schijf moet 20 procent worden afgetikt. Voor een vriendin of neef zou het „opvullen van de 30 procent” moeten heten. Derden betalen namelijk 30 procent over de eerste schijf en 40 procent over de tweede.

Voor wie graag de regie over het geld wil houden, is schenken op papier een optie. In dat geval gaat er geen geld over tafel, maar een schuldbekentenis: „Vanaf vandaag zijn wij, papa en mama, jou, dochter Anna, 100.000 euro schuldig.” De officiële versie

hiervan, een schenkingsakte, moet worden opgemaakt door de notaris. Een tweede voorwaarde van de fiscus is dat de schenker – die het geld houdt en dus als het ware leent – aantoonbaar 6 procent rente betaalt. In dit voorbeeld moeten de ouders aan Anna jaarlijks dus 6.000 euro rente overmaken.

Anna moet over de schenking (min vrijstelling) schenkbelasting betalen, maar over de rente-inkomsten niet. Die 6.000 euro wisselt dus gratis van eigenaar. Pa en ma mogen de schuld voor de inkomstenbelasting aftrekken van hun vermogen in box 3, wat ze vermogensrendementsheffing scheelt (daar staat dan alleen wel tegenover dat Anna de vordering bij haar vermogen moet optellen). Ouders hoeven het geschonken bedrag trouwens niet in contanten te hebben, het kan bijvoorbeeld ook vastzitten in hun tweede huis in Frankrijk.

Groot voordeel van schenken op papier is dat de schenker over het geld blijft beschikken. Mocht Anna het op haar heupen krijgen, of met een onfris vriendje thuiskomen, dan is er weinig aan de hand. Ze kan toch niet bij het geld. Komen pa en ma onverhoopt krap te zitten, kunnen zij het kapitaal zelf gebruiken. Eén probleem: lukt het ze niet hun bezit weer aan te vullen, dan heeft Anna belasting betaald over een gift die ze nooit krijgt. Om dat te voorkomen kan in de schuldbekentenis een herroepingsclausule worden opgenomen. Ouders kunnen de schenking terugvorderen en Anna krijgt geld terug van de fiscus.

Eens gegeven, blijft gegeven, gaat dus niet altijd op.

Zo’n herroepingsclausule kan in iedere schenkingsakte worden opgenomen. Zo kan ook iedere schenking voorwaardelijk zijn. Eerst je bul halen! Eerst een kleinkind! „Eigenlijk kan alles”, zegt Aniel Autar. „Je kunt eisen dat je niet wekelijks haar groene jurk draagt.” Het uitsluiten van ‘de koude kant’ is eerder regel dan uitzondering. „In 23 jaar heb ik de clausule één keer wegelaten. Die klant zei: ‘Ik heb een schat van een schoondochter. Als mijn zoon en schoondochter gaan scheiden, is het zijn schuld. Daar mag zij nooit de dupe van worden.’”

Is schenken altijd gunstiger dan het vermogen laten erven? Zeker niet. Veel hangt af van de persoonlijke situatie: hoe steekt de familie in elkaar, hoe groot is het vermogen, zijn er contanten of zit het bezit in stenen of schilderijen? En – misschien wel het allerbelangrijkste – hoe zijn de onderlinge verhoudingen? Soms is het gewoon boerenverstand om op de eieren te blijven zitten. Geld kan relaties behoorlijk verstoren.

Geen goed gevoel bij schenken? Niet doen.